

ค่าเช่าบ้านข้าราชการ

โสภณ พวงคุ้ม

โสภณ พวงคุ้ม ผู้อำนวยการ กลุ่มงาน สวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล

- นิติศาสตรบัณฑิต
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- เนติบัณฑิตไทย
สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
- ประกาศนียบัตรกฎหมายมหาชน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ประกาศนียบัตรหลักสูตรการสอบสวนและตรวจสอบ
สำนวนด้านความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่
กรมบัญชีกลาง
- ประกาศนียบัตรหลักสูตรการพัฒนานักกฎหมาย
ภาครัฐระดับกลางรุ่นที่ 4
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ค่าเช่าบ้านคืออะไร

★เงินที่ทางราชการจ่ายเพื่อเป็นการ
บรรเทาความเดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัย
ให้แก่ข้าราชการ เนื่องจากทางราชการเป็น
เหตุในการส่งย้ายข้าราชการ

กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

➤ พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ

➤ ระเบียบกระทรวงการคลังและ

หนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง

➤ มติคณะรัฐมนตรี

พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. 2547

ข้าราชการ (มาตรา 4)

หมายถึง

1. ข้าราชการพลเรือน

2. ฝ่ายตุลาการ

3. ฝ่ายอัยการ

4. พลเรือนใน

มหาวิทยาลัย

5. ฝ่ายรัฐสภา

6. ตำรวจ

7. ทหาร

8. ครู

ท้องถิ่น (มาตรา 4)

หมายความว่า

1. กรุงเทพมหานคร

2. อำเภอหรือกิ่งอำเภอ

3. ท้องที่ที่กระทรวงการคลัง

กำหนด

ท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรก (มาตรา 4)

หมายความว่า ท้องที่ที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการ หรือมีคำสั่งให้ปฏิบัติราชการและได้มีการรายงานตัวเพื่อปฏิบัติราชการ ตามพระราชกฤษฎีกานี้เป็นครั้งแรก (มาตรา 4)

ท้องที่ที่กลับเข้ารับราชการใหม่ (มาตรา 4)

หมายความว่า ท้องที่ที่กลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตาม
พระราชกฤษฎีกานี้

พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ 2)พ.ศ. 2550

- ยกเลิกข้อยกเว้นที่ทำให้ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน กรณีได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำในสำนักงานต่างท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรก หรือท้องที่ที่กลับเข้ารับราชการใหม่ ทั้งนี้ข้าราชการที่จะมีสิทธิเบิกในกรณีนี้จะต้องได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำในสำนักงานต่างท้องที่ตั้งแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ (11 ธ.ค. 2550 เป็นต้นไป)
- แก้ไขบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านหมายเลข 1 และให้เพิ่มบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการหมายเลข 6 สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2552

- แก้ไขบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านหมายเลข 1 และให้เพิ่มบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการหมายเลข 7 สำหรับข้าราชการพลเรือน

พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2556

- ทางราชการได้จัดที่พักอาศัยให้ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด (มาตรา 3 => มาตรา 7 (1))

พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2556

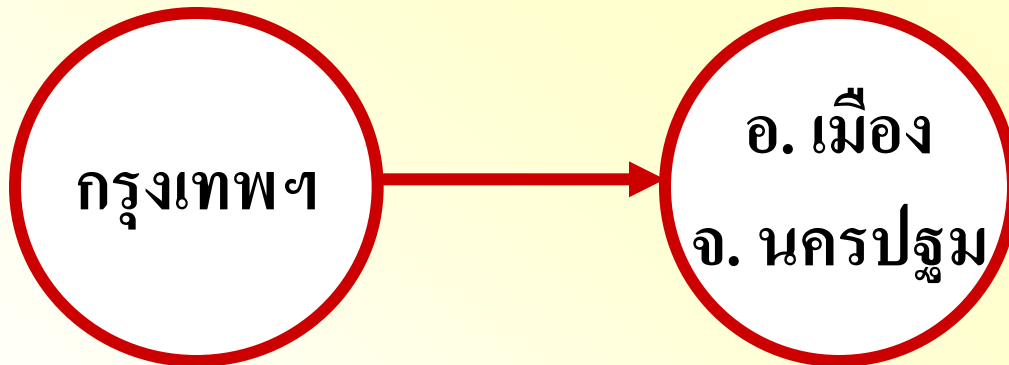
- ในกรณีที่ จนท. ของรัฐซึ่งไม่ใช่ ขรก. ตาม พรฎ. นี้ โอนมาเป็น ขรก. ไม่ว่าจะครั้งใดก็ตาม การบรรจุและแต่งตั้งผู้โอนมาเป็น ขรก. นั้น ในท้องที่ใด ให้ถือว่าเป็นการบรรจุและแต่งตั้งในท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรกตาม พรฎ. นี้ และไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน จนกว่าจะได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำ สนง. ในต่างท้องที่ ตามมาตรา 7 (มาตรา 4 => มาตรา 7/1)
- ให้ จนท. ของรัฐซึ่งไม่ใช่ ขรก. ตาม พรฎ. ค่าเช่าบ้าน พ.ศ. 2547 ที่ได้โอนมาเป็น ขรก. และมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านอยู่แล้วก่อนวันที่ พรฎ. นี้ มีผลใช้บังคับ (10 ต.ค. 56) มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านต่อไป (มาตรา 5)

ผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน

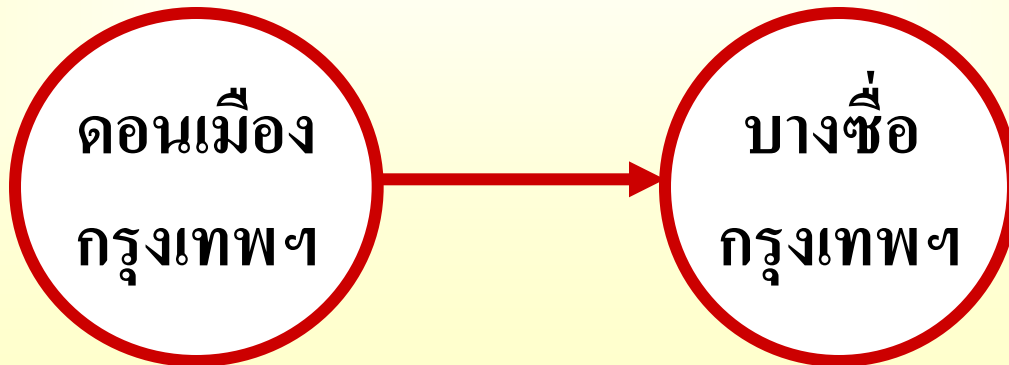
1. ข้าราชการผู้ที่ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่ (มาตรา 7)
2. ข้าราชการผู้ที่ต้องไปปฏิบัติราชการประจำสำนักงานในต่างท้องที่ เนื่องจากสำนักงานที่ปฏิบัติราชการประจำอยู่เดิมได้ย้ายสถานที่ทำการไปตั้งในท้องที่ใหม่ (มาตรา 8)

1. ข้าราชการผู้ที่ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำ สำนักงานในต่างท้องที่ (มาตรา7)

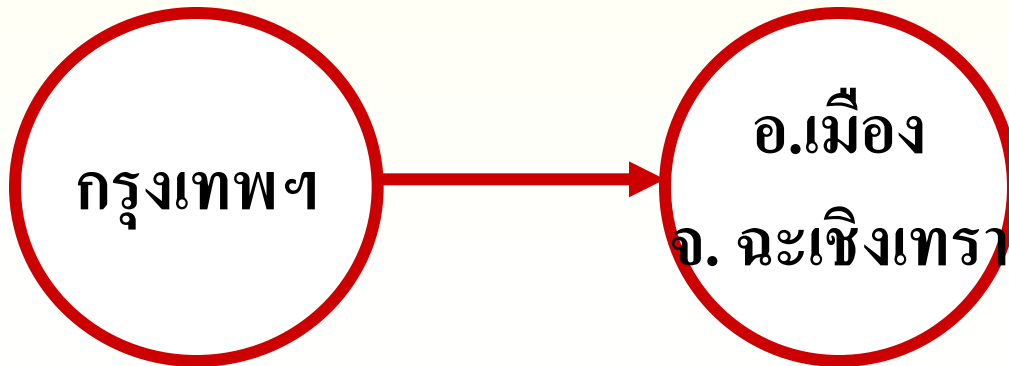
คำถาม 1 นาย ก. สอบเป็นข้าราชการพลเรือนได้ที่
กรุงเทพ ต่อมาทางราชการมีคำสั่งให้นาย ก. ย้ายไปรับ
ราชการที่อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จะมีสิทธิได้รับ
ค่าเช่าบ้านได้หรือไม่ ?

คำถาม 2 นายสมชาย สอบเป็นข้าราชการทหาร
ได้ที่เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ ต่อมาทางราชการ
ได้มีคำสั่งให้นายสมชายย้ายไปรับราชการที่
เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ จะมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน
ได้หรือไม่ ?

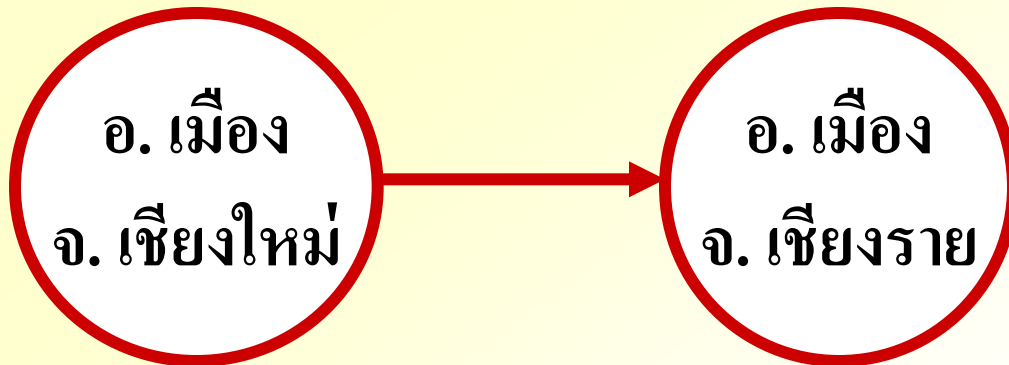

คำถาม 3 นายอมร รับราชการอยู่ที่กรมสรรพากร
กรุงเทพฯ ต่อมาทางราชการได้สั่งให้ไปช่วยราชการ
ชั่วคราวที่สรรพากรจังหวัดฉะเชิงเทรา ในท้องที่
อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา จะมีสิทธิได้รับ
ค่าเช่าบ้านได้หรือไม่ ?

คำถาม 4 ส.ต.ต. สมพงษ์ รับราชการอยู่ที่สถานี
ตำรวจภูธร อำเภอเมืองเชียงใหม่ ในท้องที่ อ. เมือง
จ. เชียงใหม่ ต่อมาทางราชการมีคำสั่งให้ ส.ต.ต.
สมพงษ์ ไปช่วยราชการประจำที่สถานีตำรวจภูธร อ.
เมือง จ. เชียงราย ในท้องที่ อ. เมือง จ. เชียงราย
จะมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านหรือไม่ ?

ข้อยกเว้น ที่ทำให้ข้าราชการที่ได้รับ

คำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงาน

ในต่างท้องที่ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน

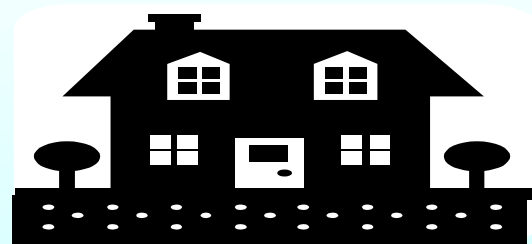
มาตรา 7 (1)

1. ทางราชการได้จัดที่พักอาศัยให้ตามหลักเกณฑ์ที่ กค. กำหนด

❖ ที่พักประเภททั่วไป ระดับอาวุโสขึ้นไป ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป ประเภทอำนวยการ ประเภทบริหาร หรือระดับ 7 ขึ้นไป

❖ ที่พักประเภททั่วไป ระดับชำนาญงานลงมา ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการลงมา หรือ ระดับ 6 ลงมาฯ

ตัวอย่าง เดิม นาย ก. รับราชการอยู่ที่กรุงเทพฯ
ต่อมาทางราชการมีคำสั่งให้ นาย ก. ย้ายไปรับ
ราชการที่อำเภอเมืองสมุทรปราการ ซึ่งมีบ้านพัก
ของทางราชการจัดให้ นาย ก. นาย ก. จึงไม่มีสิทธิ
ได้รับค่าเช่าบ้าน

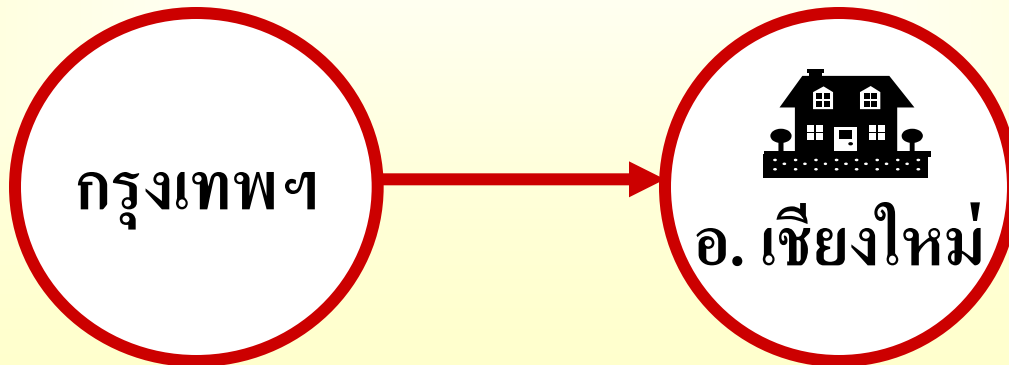
ข้อยกเว้น (ต่อ)

มาตรา 7 (2)

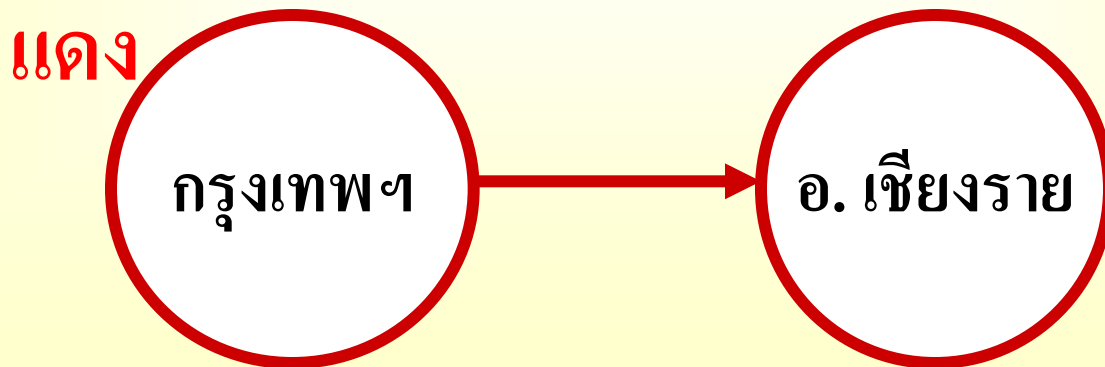
2. มีเคหาสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองหรือคู่สมรส
ในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่ โดยไม่มีหนี้
ค้างชำระกับสถาบันการเงิน

คำถาม นายดำ รับราชการอยู่ที่กรุงเทพฯ ต่อมาได้รับ
คำสั่งให้ย้ายไปรับราชการที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ ซึ่งมี
บ้านที่มารดากู้ให้ก่อนแล้ว นายดำ จะมีสิทธิได้รับ
ค่าเช่าบ้านหรือไม่ ?

คำถาม ขณะที่นายแดง รับราชการอยู่ที่กรุงเทพฯ
ได้เช่าซื้อบ้านไว้ที่อำเภอเมืองเชียงราย ต่อมาได้ย้าย
ไปรับราชการที่อำเภอเมืองเชียงราย ซึ่งนายแดง
ยังคงต้องชำระค่าเช่าซื้อบ้านหลังดังกล่าว นายแดง
จะมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านหรือไม่ ?

 ข้าราชการและคู่สมรสรับราชการ
ในท้องที่เดียวกันและต่างมีสิทธิได้รับ
ค่าเช่าบ้านข้าราชการ ให้เบิกจ่ายได้
เฉพาะคนใดคนหนึ่ง (มาตรา 10)

 ข้าราชการผู้ได้รับราชการหรือได้รับคำสั่งให้ไปรับราชการในท้องที่ใด และไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการเพราะเหตุที่มีเคหสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง หรือคู่สมรสตามมาตรา 7 (2) แม้ว่ากรรมสิทธิ์ในเคหสถานได้โอนไปด้วยเหตุใด ก็ไม่ทำให้เกิดสิทธิที่จะได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการในระหว่างรับราชการในท้องที่นั้น **เว้นแต่** เคหสถานนั้นถูกทำลายหรือเสียหายเนื่องจากภัยพิบัติจนไม่สามารถพักอาศัยได้ (มาตรา 9)

ภัยพิบัติ หมายความว่า ภัยธรรมชาติ
หรือความเสียหายอย่างใด ๆ ซึ่งเกิดขึ้นโดยที่ผู้
ซึ่งได้รับความเสียหายนั้น ไม่มีส่วนที่จะต้อง
ร่วมรับผิดชอบด้วย (มาตรา 4)

ข้อยกเว้น (ต่อ)

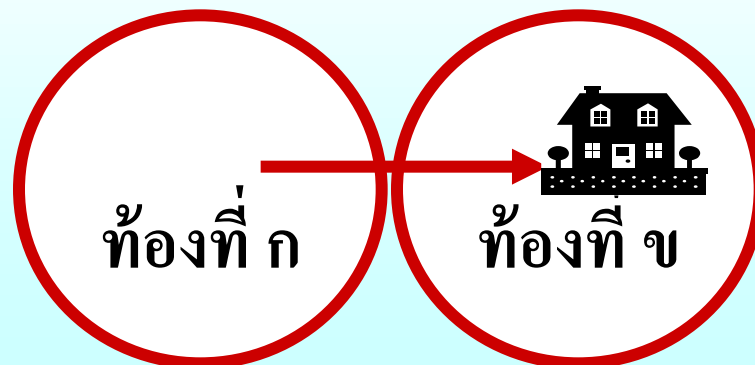
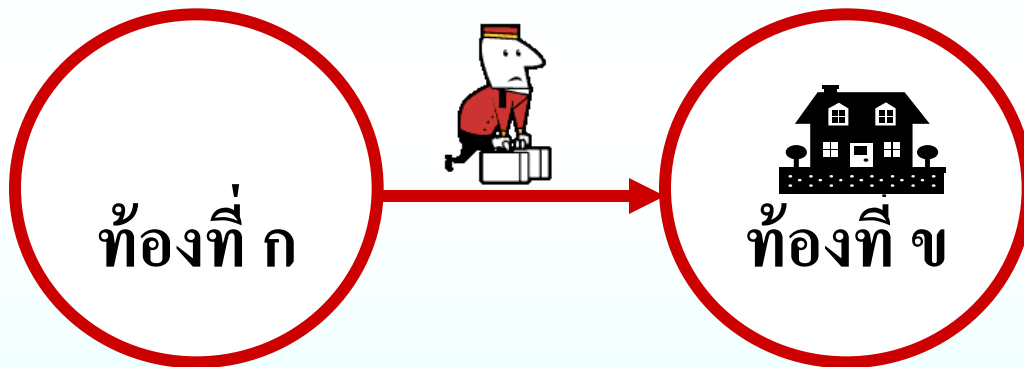
มาตรา 7 (3)

3. ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในต่าง
ท้องที่ตามคำร้องขอของตนเอง

✓ สิทธิที่จะเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการของข้าราชการ ซึ่ง
ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ตามคำร้อง
ขอของตนเองตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ
พ.ศ. 2527 ซึ่งมีอยู่ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ให้
ยังคงมีอยู่ต่อไป จนกว่าจะหมดสิทธิตามพระราชกฤษฎีกา
ค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. 2527 (มาตรา 20)

2. ข้าราชการที่ต้องไปปฏิบัติราชการประจำ
สำนักงานในต่างท้องที่ เนื่องจากสำนักงานที่ปฏิบัติ
ราชการประจำอยู่เดิมได้ย้ายสถานที่ทำการไปตั้งใน
ท้องที่ใหม่ มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน เว้นแต่
เป็นท้องที่ใกล้เคียงกับท้องที่ที่ตั้งสำนักงานเดิม
ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด
(มาตรา 8)

ตัวอย่าง

 ให้ข้าราชการมีสิทธิได้รับเงินค่าเช่าบ้าน
ข้าราชการตั้งแต่วันที่ข้าราชการผู้นั้นได้เช่าอยู่จริง
แต่ไม่ก่อนวันที่รายงานตัว เพื่อเข้ารับหน้าที่ ...

(มาตรา 14)

การนำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือ ค่าผ่อนชำระเงินกู้ มาเบิกค่าเช่าบ้าน (มาตรา 17)

1. เป็นข้าราชการที่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน
2. ได้เช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน
ในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่
3. เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยและได้อาศัยอยู่จริงในบ้านนั้น

4. ตนเองหรือคู่สมรส ได้ทำการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อ หรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในท้องถิ่นนั้น จะเบิกจ่ายได้เฉพาะบ้านหลังแรกเท่านั้น เว้นแต่ บ้านหลังที่เคยใช้สิทธิถูกทำลายหรือเสียหายเนื่องจาก ภัยพิบัติจนไม่สามารถพักอาศัยอยู่ได้

5. หากเช่าซื้อหรือกู้เงินเพื่อชำระราคาบ้านร่วมกับบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่คู่สมรสและมีกรรมสิทธิ์ร่วมกับบุคคลอื่น ในบ้านนั้น จะเบิกจ่ายค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้ ได้ตามสัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์สำหรับบ้านหลังดังกล่าว

6. จะต้องเป็นการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านกับสถาบันการเงิน และสัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาเงินกู้จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

7. จะต้องไม่เคยใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้สำหรับบ้านหลังหนึ่งหลังใดในท้องที่นั้นมาแล้ว เว้นแต่เป็นกรณีที่ได้รับแต่งตั้งให้กลับไปรับราชการในท้องที่ที่เคยใช้สิทธินั้นอีก และเป็นการใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้ตามที่ได้เคยใช้สิทธิมาแล้ว หรือขณะย้ายมารับราชการในท้องที่นั้น บ้านที่เคยใช้สิทธิได้โอนกรรมสิทธิ์ไปแล้ว

8. หากเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านสูงกว่าราคาบ้านให้นำ
ค่าผ่อนชำระเงินกู้มาเบิกค่าเช่าบ้านชำระราชการได้ โดยให้
คำนวณตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลัง
กำหนด

การนำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้
เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่เดิมมาเบิกต่อในท้องที่ใหม่

(มาตรา 18)

1. ท้องที่เดิมเคยใช้สิทธิเบิกตามมาตรา 17

2. ท้องที่ใหม่ซึ่งย้ายมามีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน

3. ให้มีสิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือ
ค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิก
ในท้องที่ใหม่ได้

โสภณ พวงคุ้ม

กลุ่มงานค่าตอบแทนและสวัสดิการ

สำนักมาตรฐานค่าตอบแทน

และสวัสดิการ

โทร. 0 2271 2424